

Конституційне право

УДК 340.13

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20648500>

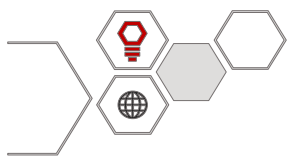
**Гарантії підзвітності та відповідальності органів місцевого
самоврядування в контексті забезпечення прозорості публічної влади**

Голик Юрій Юрійович

Доцент кафедри теорії держави та права,
доктор філософії в галузі права,
Дніпровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна, <https://orcid.org/0009-0003-6667-3478>

Прийнято: 18.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

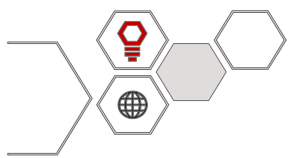
Анотація. У статті досліджуються адміністративно-правові гарантії підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування як важливі складові забезпечення прозорості публічної влади в умовах розвитку демократичного врядування та реалізації реформи децентралізації в Україні. Метою дослідження є комплексний аналіз механізмів підзвітності органів місцевого самоврядування перед територіальними громадами, державою та інститутами громадянського суспільства, а також визначення основних проблем правового регулювання у сфері забезпечення відкритості діяльності органів місцевої влади. Особливу увагу приділено дослідженню правових гарантій прозорості діяльності органів місцевого самоврядування, механізмів громадського контролю, електронного врядування та відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування у процесі здійснення владних повноважень.

Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання, зокрема системно-структурний, формально-юридичний, порівняльно-правовий та аналітичний методи. У процесі дослідження проаналізовано положення Конституції України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про доступ до публічної інформації», «Про запобігання корупції», а також інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність органів місцевого самоврядування. Окремо досліджено практичні аспекти реалізації принципів відкритості та підзвітності в діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану та цифровізації публічного управління.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що ефективність реалізації принципу підзвітності органів місцевого самоврядування значною мірою залежить від рівня відкритості публічної влади, доступності інформації про діяльність органів місцевого самоврядування та реальної участі громадян у процесах прийняття управлінських рішень. Визначено, що сучасний стан адміністративно-правового регулювання характеризується наявністю низки проблем, серед яких недостатня ефективність механізмів громадського контролю, формальний характер окремих процедур звітування, недостатній рівень цифровізації адміністративних процесів та обмежена ефективність механізмів юридичної відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування. Обґрунтовано, що недостатня прозорість діяльності органів місцевого самоврядування негативно впливає на рівень довіри громадян до органів публічної влади та ускладнює реалізацію принципів демократичного врядування.

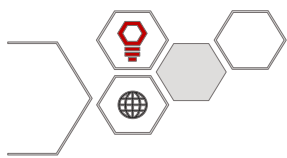
У статті також досліджено міжнародний досвід забезпечення прозорості та підзвітності органів місцевої влади, зокрема практику держав-членів Європейського Союзу щодо використання механізмів електронного врядування, відкритих даних, цифрових платформ громадської участі та

інструментів антикорупційного контролю. Встановлено, що ефективна система підзвітності органів місцевого самоврядування повинна ґрунтуватися на принципах законності, відкритості, доступності публічної інформації, цифровізації управлінських процесів та партнерства влади з громадянським суспільством.

У висновках обґрунтовується необхідність удосконалення адміністративно-правових механізмів забезпечення підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування шляхом розвитку електронних сервісів взаємодії громади і влади, посилення контролю за використанням бюджетних ресурсів, удосконалення процедур публічного звітування та впровадження сучасних цифрових інструментів моніторингу діяльності органів місцевого самоврядування. Доведено, що належний рівень підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування є важливою передумовою забезпечення прозорості публічної влади, зміцнення демократичних інститутів та формування високого рівня довіри громадян до органів місцевого самоврядування.

Ключові слова: підзвітність, відповідальність органів місцевого самоврядування, прозорість публічної влади, публічне адміністрування, місцеве самоврядування, громадський контроль, відкритість влади, електронне управління, адміністративно-правове забезпечення, децентралізація.

Guarantees of accountability and responsibility of local self-government bodies in the context of ensuring transparency of public authority

Yurii Holyk,

Associate Professor of the Department of Theory of State and Law,

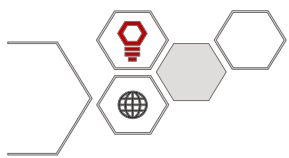
Doctor of Philosophy in Law,

Dnipro State University of Internal Affairs,

Dnipro, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0003-6667-3478>

Abstract. The article examines the administrative and legal guarantees of accountability and responsibility of local self-government bodies as important components of ensuring the transparency of public authority in the context of the development of democratic governance and the implementation of decentralization reform in Ukraine. The purpose of the study is to conduct a comprehensive analysis of the mechanisms of accountability of local self-government bodies to territorial communities, the state and civil society institutions, as well as to identify the main problems of legal regulation in the field of ensuring openness in the activities of local authorities. Particular attention is paid to the study of legal guarantees of transparency in the activities of local self-government bodies, mechanisms of public control, e-governance and responsibility of local self-government officials in the process of exercising public powers.

The methodological basis of the research consists of general scientific and special legal methods of cognition, including systemic-structural, formal-legal, comparative-legal and analytical methods. In the course of the research, the provisions of the Constitution of Ukraine, the Laws of Ukraine “On Local Self-Government in Ukraine”, “On Access to Public Information”, “On Prevention of Corruption”, as well as other нормативно-правові acts regulating the activities of

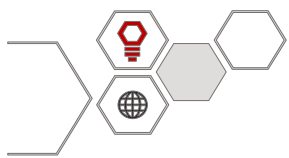

local self-government bodies were analyzed. Particular attention is also paid to the practical aspects of implementing the principles of openness and accountability in the activities of local self-government bodies under martial law and in the conditions of digitalization of public administration.

As a result of the conducted research, it was established that the effectiveness of implementing the principle of accountability of local self-government bodies largely depends on the level of openness of public authority, accessibility of information regarding the activities of local self-government bodies, and the real participation of citizens in managerial decision-making processes. It was determined that the current state of administrative and legal regulation is characterized by a number of problems, including insufficient effectiveness of public control mechanisms, the formal nature of certain reporting procedures, an insufficient level of digitalization of administrative processes, and limited effectiveness of legal liability mechanisms for local self-government officials. It is substantiated that the insufficient transparency of local self-government bodies negatively affects the level of public trust in public authorities and complicates the implementation of the principles of democratic governance.

The article also examines international experience in ensuring transparency and accountability of local authorities, in particular the practice of European Union member states regarding the use of e-governance mechanisms, open data, digital public participation platforms and anti-corruption control instruments. It has been established that an effective system of accountability of local self-government bodies should be based on the principles of legality, openness, accessibility of public information, digitalization of management processes and partnership between authorities and civil society.

The conclusions substantiate the necessity of improving administrative and legal mechanisms for ensuring accountability and responsibility of local self-government bodies through the development of electronic services for interaction

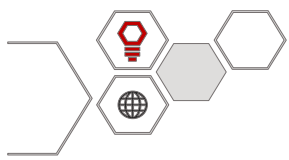

between communities and authorities, strengthening control over the use of budgetary resources, improving public reporting procedures and introducing modern digital monitoring tools for the activities of local self-government bodies. It is proved that a proper level of accountability and responsibility of local self-government bodies is an important prerequisite for ensuring transparency of public authority, strengthening democratic institutions and forming a high level of citizens' trust in local self-government bodies.

Keywords: accountability, responsibility of local self-government bodies, transparency of public authority, public administration, local self-government, public control, openness of government, e-governance, administrative and legal support, decentralization.

Постановка проблеми. Забезпечення підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування є одним із ключових напрямів розвитку демократичної, правової та прозорої системи публічного управління в Україні. В умовах децентралізації, розширення повноважень територіальних громад та посилення ролі місцевої влади особливого значення набуває формування ефективних адміністративно-правових механізмів контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування, що мають забезпечувати відкритість управлінських процесів, належний рівень публічної відповідальності та захист прав і законних інтересів громадян. Саме рівень прозорості діяльності місцевих рад, виконавчих органів та посадових осіб місцевого самоврядування значною мірою визначає ступінь довіри населення до публічної влади та ефективність функціонування демократичних інститутів загалом.

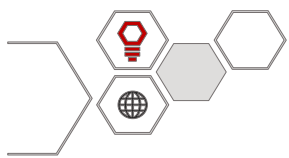
Разом із тим, попри активне реформування системи місцевого самоврядування та впровадження сучасних механізмів відкритого врядування, у практиці діяльності органів місцевого самоврядування

зберігається низка проблем, пов'язаних із забезпеченням належного рівня підзвітності та відповідальності. Однією з ключових проблем є недостатня ефективність механізмів громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування, що нерідко проявляється у формальному характері громадських консультацій, обмеженому доступі до публічної інформації та недостатньому рівні залучення громадян до процесів прийняття управлінських рішень. Відсутність належної комунікації між органами місцевого самоврядування та територіальними громадами негативно впливає на рівень прозорості публічного управління та створює передумови для виникнення корупційних ризиків.

По-друге, важливою проблемою залишається недосконалість адміністративно-правового регулювання питань відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування. Значна кількість нормативно-правових актів, що регулюють сферу місцевого самоврядування, характеризується фрагментарністю, недостатньою узгодженістю окремих положень та складністю практичного застосування механізмів юридичної відповідальності. У багатьох випадках існуючі правові механізми не забезпечують належного рівня реагування на порушення принципів відкритості, доброчесності та законності у діяльності органів місцевого самоврядування, що негативно впливає на ефективність системи публічного контролю.

По-третє, сучасні процеси цифровізації публічного управління та впровадження електронного врядування потребують удосконалення механізмів забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування. Розвиток електронних сервісів, систем електронних петицій, відкритих бюджетів, онлайн-трансляцій засідань місцевих рад та електронного документообігу створює нові можливості для забезпечення відкритості влади, однак водночас виявляє проблеми недостатньої інтеграції

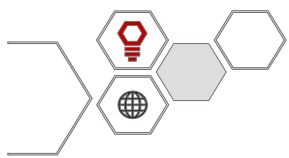

цифрових інструментів у систему місцевого управління, нерівномірного рівня цифрової спроможності територіальних громад та відсутності єдиних стандартів цифрової прозорості.

Крім того, особливої актуальності набуває проблема формування ефективної системи публічної відповідальності органів місцевого самоврядування перед територіальними громадами. Реалізація принципу підзвітності передбачає не лише обов'язок органів місцевого самоврядування звітувати про результати своєї діяльності, а й існування дієвих механізмів оцінки ефективності управлінських рішень, контролю за використанням бюджетних коштів, забезпечення прозорості кадрової політики та реагування на порушення законодавства у сфері місцевого самоврядування. Недостатній рівень розвитку таких механізмів може призводити до зниження ефективності місцевого управління та втрати суспільної довіри до органів влади.

Таким чином, проблема гарантій підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування в контексті забезпечення прозорості публічної влади є надзвичайно актуальною та потребує комплексного наукового дослідження. Аналіз сучасного стану адміністративно-правового регулювання, механізмів громадського контролю, інструментів цифрової прозорості та практики реалізації принципу підзвітності дозволить визначити основні напрями вдосконалення системи місцевого самоврядування та підвищення ефективності функціонування публічної влади в Україні.

Метою наукової статті є комплексне дослідження адміністративно-правових гарантій підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування у контексті забезпечення прозорості публічної влади. У роботі передбачається проаналізувати особливості правового регулювання механізмів публічної підзвітності органів місцевого самоврядування, визначити основні проблеми реалізації принципів відкритості та прозорості

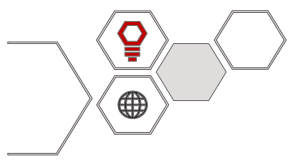
у діяльності місцевої влади, а також дослідити сучасні інструменти громадського контролю та цифрового врядування. Особливу увагу зосереджено на обґрунтуванні необхідності вдосконалення механізмів юридичної відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування, розвитку електронної демократії та формування ефективної системи взаємодії між органами місцевого самоврядування і територіальними громадами як важливої складової забезпечення прозорості та демократичності публічної влади в Україні.

Питання було висвітлено в таких роботах вітчизняних науковців:

А. Авер'янов, Г. Атаманчук, А. Буханевич, О. Буханевич, І. Грицяк, Т. Карабін, В. Коваленко, І. Коліушко, А. Колодій, В. Колпаков, В. Малиновський, Р. Мельник, М. Міненко, О. Оболенський, І. Патерило, А. Пухтецька, Ю. Сурмін, В. Тимощук та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

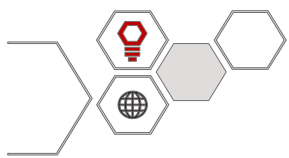
Попри значну увагу науковців до проблем функціонування органів місцевого самоврядування, недостатньо дослідженими залишаються питання комплексного адміністративно-правового забезпечення підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування в умовах сучасних процесів децентралізації, цифровізації публічного управління та воєнного стану. Наявні наукові дослідження переважно зосереджуються на окремих аспектах громадського контролю, відкритості публічної інформації чи правового статусу органів місцевого самоврядування, однак недостатньо уваги приділяється проблемам практичної реалізації механізмів підзвітності, ефективності процедур публічного звітування, використанню цифрових інструментів взаємодії влади і громади, а також питанням юридичної відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування за порушення принципів прозорості та відкритості. Окремого наукового осмислення потребують проблеми забезпечення реальної участі громадян у здійсненні

місцевого самоврядування, удосконалення механізмів контролю за використанням публічних ресурсів та впровадження сучасних електронних механізмів моніторингу діяльності органів місцевого самоврядування, що зумовлює актуальність подальших наукових досліджень у цій сфері.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексне дослідження адміністративно-правових гарантій підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування у контексті забезпечення прозорості публічної влади. У роботі передбачається проаналізувати особливості правового регулювання механізмів публічної підзвітності органів місцевого самоврядування, визначити основні проблеми реалізації принципів відкритості та прозорості у діяльності місцевої влади, а також дослідити сучасні інструменти громадського контролю та цифрового врядування. Особливу увагу зосереджено на обґрунтуванні необхідності вдосконалення механізмів юридичної відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування, розвитку електронної демократії та формування ефективної системи взаємодії між органами місцевого самоврядування і територіальними громадами як важливої складової забезпечення прозорості та демократичності публічної влади в Україні.

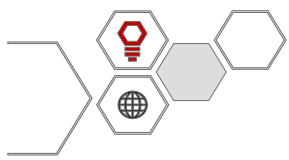
Виклад основного матеріалу дослідження. Гарантії підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування є одним із фундаментальних елементів функціонування демократичної системи публічного управління, оскільки саме вони забезпечують відкритість діяльності органів влади, ефективність реалізації управлінських рішень та належний рівень захисту прав і законних інтересів територіальних громад. У сучасних умовах реформування системи місцевого самоврядування та реалізації політики децентралізації питання забезпечення прозорості діяльності органів місцевої влади набуває особливої актуальності, адже розширення повноважень органів місцевого самоврядування

супроводжується необхідністю посилення механізмів публічного контролю, юридичної відповідальності та адміністративної підзвітності [1]. У цьому контексті підзвітність органів місцевого самоврядування слід розглядати як складний адміністративно-правовий механізм, що передбачає обов'язок органів та посадових осіб місцевого самоврядування діяти відкрито, прозоро та в межах наданих законом повноважень, а також нести юридичну та політичну відповідальність за результати своєї діяльності.

Нормативно-правову основу гарантій підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування становлять положення Конституції України [6], Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [13], Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», акону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про запобігання корупції», а також низки підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють порядок здійснення громадського контролю, проведення громадських слухань, оприлюднення інформації про діяльність органів місцевого самоврядування та притягнення посадових осіб до юридичної відповідальності. Водночас сучасний стан адміністративно-правового регулювання у цій сфері характеризується певною фрагментарністю та недостатньою узгодженістю окремих механізмів реалізації принципу підзвітності. Значна кількість процедур публічного контролю носить формальний характер, а механізми відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування нерідко залишаються недостатньо ефективними у практичному застосуванні.

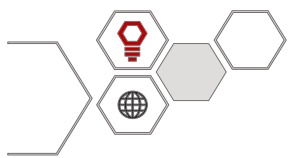
Особливого значення набуває реалізація принципу прозорості у діяльності органів місцевого самоврядування, оскільки саме відкритість інформації про прийняття управлінських рішень виступає однією з основних гарантій демократичного врядування. Закон України «Про доступ до публічної інформації» [11] закріплює обов'язок органів місцевого

самоврядування забезпечувати вільний доступ громадян до інформації щодо своєї діяльності, рішень, використання бюджетних коштів та управління комунальним майном. Практика свідчить, що саме рівень інформаційної відкритості органів місцевого самоврядування значною мірою впливає на рівень довіри населення до публічної влади. Водночас на практиці нерідко виникають ситуації, коли інформація про діяльність органів місцевого самоврядування оприлюднюється несвоєчасно, у неповному обсязі або у форматі, що ускладнює її сприйняття громадянами. Особливо це стосується питань розподілу бюджетних коштів, здійснення публічних закупівель та управління земельними ресурсами територіальних громад.

Важливим елементом забезпечення підзвітності органів місцевого самоврядування є функціонування механізмів громадського контролю. Законодавство України передбачає можливість проведення громадських слухань, місцевих ініціатив, електронних петицій, консультацій із громадськістю, а також участі громадян у роботі консультативно-дорадчих органів при органах місцевого самоврядування [3]. Саме ці механізми забезпечують залучення населення до процесу прийняття управлінських рішень та формування локальної політики. Проте практика свідчить, що ефективність таких механізмів значною мірою залежить від рівня правової культури населення, готовності органів місцевого самоврядування до відкритого діалогу та реального врахування пропозицій громадськості. У багатьох випадках громадські слухання проводяться формально, а результати консультацій із громадськістю не мають реального впливу на зміст управлінських рішень [4, с. 16-55].

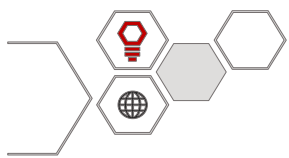
Не менш важливим аспектом є забезпечення юридичної відповідальності посадових осіб органів місцевого самоврядування за порушення законодавства, принципів доброчесності та вимог публічної служби. Закон України «Про запобігання корупції» [12] встановлює систему

обмежень і заборон для посадових осіб місцевого самоврядування, передбачає механізми фінансового контролю, врегулювання конфлікту інтересів та відповідальності за корупційні правопорушення. Водночас практика свідчить, що ефективність реалізації цих механізмів часто ускладнюється недостатнім рівнем контролю за діяльністю посадових осіб, складністю процедур притягнення до відповідальності та недостатньою ефективністю внутрішніх механізмів службового контролю [5 с. 131-133]. Особливої актуальності набуває проблема конфлікту інтересів у діяльності органів місцевого самоврядування, зокрема у сфері земельних відносин, розподілу бюджетних ресурсів та здійснення публічних закупівель.

Практичні кейси свідчать, що однією з найбільш поширених проблем у сфері діяльності органів місцевого самоврядування є недостатній рівень прозорості використання бюджетних коштів [7]. Незважаючи на функціонування електронної системи публічних закупівель Prozorro та механізмів відкритого бюджету, у діяльності окремих органів місцевого самоврядування продовжують виникати корупційні ризики, пов'язані з непрозорим розподілом фінансових ресурсів, маніпулюванням умовами тендерних процедур та недостатнім громадським контролем за виконанням бюджетних програм. У зв'язку з цим особливого значення набуває посилення механізмів фінансової прозорості та розвитку цифрових інструментів громадського контролю.

У сучасних умовах важливим напрямом забезпечення прозорості публічної влади є цифровізація діяльності органів місцевого самоврядування. Правовою основою цифрової трансформації публічного управління виступають Закони України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», а також нормативно-правові акти, що регулюють функціонування електронних сервісів та систем електронного врядування. Цифрові технології дозволяють забезпечити

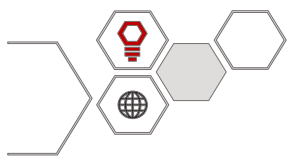

відкритість управлінських процесів, спростити доступ громадян до адміністративних послуг та підвищити ефективність комунікації між органами влади та населенням [9 с.33-37.]. Особливого значення набуває впровадження систем електронного голосування, відкритих бюджетів, онлайн-трансляцій засідань місцевих рад, електронних петицій та цифрових платформ взаємодії з громадськістю.

Водночас практика функціонування цифрових механізмів у системі місцевого самоврядування свідчить про наявність низки проблем, пов'язаних із недостатнім рівнем технічного забезпечення окремих територіальних громад, нерівномірністю цифрової спроможності органів місцевого самоврядування та відсутністю єдиних стандартів цифрової прозорості [10, с. 117–123]. У багатьох громадах електронні сервіси функціонують фрагментарно, а окремі процеси продовжують здійснюватися у паперовій формі, що знижує ефективність публічного управління та створює додаткові бюрократичні бар'єри для громадян.

У зв'язку з цим особливо актуальним є вдосконалення адміністративно-правових механізмів забезпечення підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування. Доцільним видається:

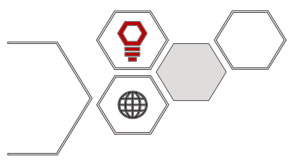
1. запровадження єдиних стандартів відкритості та прозорості діяльності органів місцевого самоврядування;
2. удосконалення механізмів громадського контролю та забезпечення реального врахування результатів громадських консультацій;
3. посилення юридичної відповідальності посадових осіб за порушення принципів доброчесності та відкритості;
4. розвиток систем електронного врядування та цифрових платформ взаємодії з громадянами;

5. забезпечення інтеграції електронних сервісів у систему місцевого самоврядування;
6. розширення механізмів відкритого бюджетування та цифрового моніторингу використання публічних коштів;
7. розвиток партнерства між органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства у сфері забезпечення прозорості публічного управління.

Особливого значення набуває міжнародний досвід забезпечення підзвітності та прозорості діяльності органів місцевого самоврядування. У країнах Європейського Союзу активно застосовуються механізми електронної демократії, відкритого врядування та цифрового громадського контролю [14, с.76-82]. У Швеції, Данії та Нідерландах діє принцип максимальної відкритості публічної інформації, відповідно до якого громадяни мають широкий доступ до документів органів влади та можуть брати безпосередню участь у процесах місцевого управління. У США значну роль відіграють механізми громадського моніторингу діяльності місцевих органів влади та системи незалежного аудиту використання бюджетних коштів [15]. Такий досвід свідчить про те, що ефективність системи місцевого самоврядування значною мірою залежить від рівня відкритості влади та розвитку інструментів взаємодії між державою і громадянським суспільством.

Таким чином, гарантії підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування слід розглядати як комплексний адміністративно-правовий механізм забезпечення прозорості публічної влади, ефективності місцевого управління та захисту прав територіальних громад [16 с. 3]. Ефективність реалізації цього механізму залежить від належного нормативно-правового регулювання, розвитку системи громадського контролю, цифровізації публічного управління та забезпечення реальної

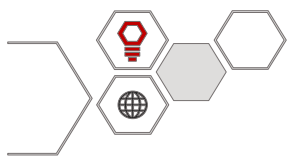

юридичної відповідальності посадових осіб органів місцевого самоврядування. Саме поєднання правових, організаційних та цифрових механізмів прозорості здатне забезпечити формування відкритої, демократичної та підзвітної системи місцевого самоврядування в Україні.

Висновки: Таким чином, ефективне забезпечення підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування в сучасних умовах потребує не лише формального вдосконалення нормативно-правової бази, а й реального переосмислення підходів до організації публічного управління на місцевому рівні. Встановлено, що прозорість діяльності органів місцевого самоврядування повинна розглядатися як один із ключових критеріїв демократичності держави та ефективності функціонування системи публічної влади загалом. Саме відкритість управлінських процесів, доступ громадян до інформації та можливість реального контролю за діяльністю посадових осіб формують належний рівень довіри суспільства до органів влади.

У результаті дослідження обґрунтовано доцільність переходу від переважно декларативної моделі підзвітності до моделі інтегрованого публічного контролю, яка поєднуватиме правові, цифрові та громадські механізми впливу на діяльність органів місцевого самоврядування. У цьому контексті перспективним напрямом є створення єдиної цифрової системи моніторингу діяльності органів місцевого самоврядування, яка б забезпечувала автоматизоване оприлюднення рішень місцевих рад, інформації про використання бюджетних коштів, результати голосувань депутатів, виконання місцевих програм та реалізацію проєктів розвитку громад.

Запропоновано впровадження обов'язкових електронних інструментів публічної звітності для органів місцевого самоврядування, зокрема щоквартального онлайн-звітування щодо використання бюджетних ресурсів,

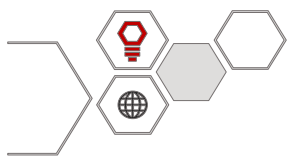

реалізації програм соціально-економічного розвитку та виконання антикорупційних заходів. Такий підхід дозволить не лише посилити прозорість діяльності місцевої влади, а й мінімізувати ризики неефективного використання публічних фінансів та корупційних зловживань.

Окрему увагу доцільно приділити розвитку механізмів громадської участі у процесах місцевого врядування. Доведено, що ефективна система підзвітності неможлива без активного залучення територіальної громади до процесів формування та контролю місцевої політики. У зв'язку з цим запропоновано розширити практику електронних консультацій, громадського бюджетування, локальних цифрових платформ участі громадян та механізмів публічної оцінки діяльності посадових осіб місцевого самоврядування.

Перспективним напрямом удосконалення системи відповідальності органів місцевого самоврядування є також посилення ролі незалежного аудиту та громадського моніторингу. Доцільним видається створення на рівні територіальних громад постійно діючих консультативно-контрольних платформ за участю представників громадськості, експертного середовища та інститутів громадянського суспільства, що сприятиме підвищенню рівня відкритості управлінських рішень та забезпеченню додаткових гарантій доброчесності у діяльності посадових осіб.

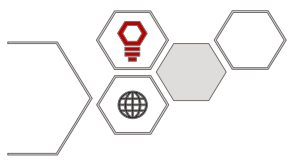
Крім того, обґрунтовано необхідність подальшої цифровізації системи місцевого самоврядування через інтеграцію електронних реєстрів, розвиток систем відкритих даних та впровадження аналітичних цифрових інструментів контролю за використанням публічних ресурсів. Особливого значення набуває використання сучасних цифрових технологій для автоматичного виявлення ризиків порушення бюджетного законодавства, конфлікту інтересів та інших проявів недоброчесності у сфері місцевого врядування.

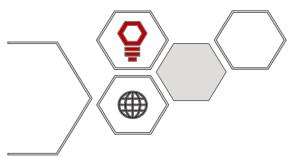
Отже, забезпечення прозорості публічної влади на місцевому рівні має ґрунтуватися на комплексному поєднанні адміністративно-правових, організаційних, інформаційних та цифрових механізмів контролю. Саме системне вдосконалення гарантій підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування сприятиме формуванню відкритої моделі публічного управління, підвищенню ефективності діяльності органів влади, зміцненню демократичних інститутів та розвитку партнерських відносин між державою і громадянським суспільством.

Список використаних джерел:

1. Brinkerhoff, D. Accountability and Health Systems: Overview, Framework, and Strategies. Bethesda, MD: The Partners for Health Reformplus Project, Abt Associates Inc., 2003. 31 p.
2. Батан Ю.Д. Підзвітність – складова верховенства права та запобіжник порушень прав людини. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/8345/Batan_Verkh_prava_zb_18-11-2017.pdf?sequence=1.
3. Дубняк М. Прозорість, відкритість та підзвітність як принципи інформаційної взаємодії в місцевому самоврядуванні. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10794/Dubniak_Prozorist_vidkrytist_ta_pidzvitnist.pdf?sequence=1.
4. Дуліба Є. Особливості організації діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування під час воєнного стану. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. № 4. С. 46-55.
5. Кононенко В. Рішення Європейського суду з прав людини як прецедент тлумачення. Конвенції про захист прав людини та основних свобод. *Право України*. 2008. № 3. С. 131–113.

6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2019, № 38, ст.160.
7. Кравчук М. Ю. Громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми правознавства*. 2023. Вип. 1. С. 42-46.
8. Лях Ю.І. Взаємодія публічного управління і суспільства України в сучасних умовах. Інновації в управлінні соціально-економічним розвитком: мат. І міжн. науково-практ. конф. (5 березня 2018 р., Харків.). Харків, 2018. 580 с.
9. Мінакова Є. В. Підзвітність та підконтрольність органів місцевого самоврядування в умовах реформи децентралізації влади. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. №2. С. 33-37.
10. Пирога М.І. Роль місцевого самоврядування у відбудові в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2023. № 77. С. 117-123.
11. Про доступ до публічної інформації: Закон України від від 13.01.2011 № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, № 32, ст. 314
12. Про запобігання корупції: Закон України від від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 49, ст.2056
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
14. Селіхов Д. А. Принцип підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб: змістовне наповнення в умовах децентралізації влади. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023 № 2. С. 76-82.

15. Таран В. Принцип 12. Підзвітність. URL: http://www.slgcoe.org.ua/wpcontent/uploads/2015/05/Principle-12.-Accountability_V.Taran_.pdf.

16. Ткачук А.Ф. Місцеве самоврядування та децентралізація. Законодавство. Київ: ІКЦ «Легальний статус», 2016. 80 с. 3.